

ШКОЛСКА БИБЛИОТЕКА – ПРОСТОР ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СЛОБОДЕ

Весна Обрадовић, школски библиотекар

ОШ „Свети Сава“, Младеновац

и-мејл: vobradovic85@gmail.com

Сажетак: Да ли школска библиотека може помоћи превазилажењу друштвених баријера у прихватању деце која се по било чему разликују од већине? Да ли школска библиотека заиста може бити простор интелектуалне слободе? Може ли школски библиотекар, неоптерећен ужестручним способностима и квалификацијама, отворити сваком детету свет снова и интересовања?

Кључне речи: интересовања, деца са посебним потребама, илустрације

Улога библиотека у образовању деце је вишеструка. Као незаобилазан извор знања оне су подршка самосталном и доживотном учењу. Шире гледано, оне представљају и место генерисања свих појединачних знања у системе знања, као и простор интелектуалних слобода сваког појединца.

У кризним временима, а нарочито када је реч о мањим срединама, оне постају једно од најважнијих средишта за превазилажење проблема са којима су такве средине често суочене: неписменост сиромашне популације и мањинских група, подршка особама са сметњама у развоју, као и онима којима су због врло ниског материјалног статуса извори информација често ограничени. Без обзира о ком нивоу интелектуалног развоја је реч, веома је важно да се дете осети делом те интелектуалне средине, мотивисано и подржано на путу ка сазнавању.

Као индикатор потенцијалне ангажованости ученика могу да послуже њихова интересовања. Уз способности и неке црте темперамента, интересовања представљају најстабилније људске диспозиције које карактеришу заокупљеност свести омиљеним садржајима. У процесу њиховог дефинисања дете испробава своје капацитете и налази области за које ће узети свој даљи напредак. Разноврсност интересовања и њихов

интензитет мере се на школском узрасту преко степена ангажовања ученика у ваннаставним и ваншколским активностима, а један од њих је и коришћење информацијских извора унутар библиотека. На библиотекару је да та интересовања правовремено препозна и усмери их на прави начин.

Када је реч о деци са сметњама у развоју, често су то јасно дефинисани сликовни садржаји бајки или јасно осликани прикази из свакодневног живота и природе. Препознавање већ виђеног, из природе или са разних медија, оно је што је кључно у процесу њиховог сазнавања. Неретко су то животиње или ликови из бајки, на основу чега можемо закључити потребу детета за љубављу, пријатељством и исконским припадањем, потребу детета за лепшим светом. На нама библиотекарима је да свим расположивим средствима покушамо да им га таквим и учинимо. Служећи се тим садржајима и стичући поверење једног таквог корисника школске библиотеке, лакше ћемо утицати на његово прихватање најосновнијих информација неопходних у његовом васпитању и образовању.

Наша школска библиотека је место које ова деца веома радо посећују, где се осећају прихваћеним, вољеним и мотивисаним да своје интелектуалне светове допуне и обоје неопходним, корисним и употребљивим знањима. Теме које радо бирам у раду са њима су најчешће оне у којима доминирају радост и топлина узајамног давања. То су обично приче и бајке о пријатељству, љубави, породичним празницима, разумевању и одрастању. Визуелном пројекцијом бајки из програма лектире позивам их на маштање и веру у лепше светове. При избору публикација пуштам их да јасно прате своја интересовања, бирајући сами наслове који ће им заокупити пажњу. Воле да оживе прочитано, посебно детаље који их заинтересују. Тада радо прибегавају илустрацијама садржаја, где се јасно на основу боја које користе види њихова потреба да свет око себе представе веселијим и лепшим. Закупљеним садржајима дају аутентичност на посебан начин и радо им се изнова враћају. Надахнута њиховим постигнућима, макар то био само поглед који ми казује потврду или осмех у знаку препознавања, стварам и радим још више. Уз њих учим, са њима се радујем и због њих се осећам корисно. Као веродостојни детектори истине, одлично препознају искрену љубав без резерве и жељу библиотекара да раме уз раме са осталим ученицама осете снагу интелектуалне слободе.

Пред свом децом овога света стоје неисцрпна знања која постају функционална само ако им дамо шансу да буду у прилици да осете, виде и препознају информацију.